

Maciej Woźniczka

Spis prac naukowych Władysława Biegańskiego

Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Filozofia nr 5,
15-19

2008

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Spis prac naukowych Władysława Biegańskiego¹

(na podstawie: Tatarkiewicz W., *Życiorys Władysława Biegańskiego*, w: Biegański W., *Etyka ogólna*, Warszawa 1918, s. XI–XXX)

I. Prace filozoficzne

1. *Rozpoznawanie jako metoda logiczna*, „Ateneum” Pismo Naukowe i Literackie, Warszawa, 1904 (w spisie wykonanym przez F. Chłapowskiego, „Nowiny Lekarskie”, 1905, r. 17, z. 11, s. 566–568 jest data: 1894). Nie odnaleziono w żadnym z tych roczników.
2. *Logika medycyny czyli Zasady ogólnej metodologii nauk lekarskich*, Warszawa, wyd. z zapomogowej Kasy im. Mianowskiego, 1894, s. 165.
- 2a. *Logika medycyny czyli Krytyka poznania lekarskiego*, wyd. 2 na nowo opracowane, 1908, s. 267.
- 2b. *Medizinische Logik. Kritik der aertztlichen Erkenntnis*, Würzburg (A. Stubers Verlag), 1909, s. 237.
3. *Zagadnienia ogólne z teorii nauk lekarskich*, Warszawa, wyd. z zap. Kasy im. Mianowskiego, 1897, s. 304.
4. *Myślenie logiczne a kojarzenie wyobrażeń*, „Przegląd Filozoficzny” 1897, r. I, z. 2, s. 1–17.
5. *Geneza pojęć*, „Przegląd Filozoficzny” 1900, r. III, z. 3, s. 11–25, (nie w 1899 r. – w wykazie Tatarkiewicza błąd!).
6. *Myśli i aforyzmy o etyce lekarskiej*, „Krytyka Lekarska” 1897, s. 91 i 1898.

---

¹ Obszerną bibliografię dotyczącą W. Biegańskiego znaleźć można w: Tarnopolski A., *Filozofia a praktyka. Świat Władysława Biegańskiego*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie, Częstochowa 2000, s. 147–159.

- 6a. *Myśli i aforyzmy o etyce lekarskiej*, wyd. 2, Częstochowa 1925.
- 6b. *Myśli i aforyzmy o etyce lekarskiej*, przedmowa B. Skarżyński, wyd. 4, Warszawa 1957, s. 163.
- 6c. *Myśli i aforyzmy o etyce lekarskiej*, Konin: „Przegląd Koniński”, 1997, s. 75.
7. *Istota sądu*, „Przegląd Filozoficzny” 1900, r. IV, z. 2, s. 152–171.
8. *Zasady logiki ogólnej*, wyd. z zap. Kasy im. Mianowskiego, Warszawa, 1903, s. 406.
9. *Podręcznik logiki i metodologii ogólnej dla szkół średnich i samouków*, wyd. nakł. Wendego i Sp. Warszawa–Lwów 1907, s. 216.
- 9a. *Podręcznik logiki ogólnej dla szkół średnich i samouków*, wydanie trzecie na nowo opracowane, Wende i Sp. Warszawa–Lwów, 1916, s. 132.
- 9b. *Podręcznik logiki ogólnej dla szkół średnich i samouków*, wydanie czwarte na nowo opracowane, Wende i Sp. Warszawa–Lwów, 1916, s. 132 (XIX wykładów oraz zadania i ćwiczenia logiczne).
10. *O współczesnej filozofii przyrody*, „Przegląd Filozoficzny”, 1907, r. X, z. 4, s. 445–466.
11. *O wnioskowaniu indukcyjnym*, „Przegląd Filozoficzny” 1907, r. X, z. 4, s. 469–473.
12. *Analogia i jej znaczenie w badaniu naukowym*, „Przegląd Filozoficzny” 1907 r. X, z. 4, s. 481–488.
13. *O filozofii Mickiewicza*, „Przegląd Filozoficzny” 1907, r. X, z. 2, s. 201–216.
14. *Wnioskowanie z analogii*, Wyd. Polskiego Towarzystwa Filozoficznego, Lwów 1909, s. 82.
15. *Traktat o poznaniu i prawdzie*, wyd. z zap. Kasy im. Mianowskiego, Warszawa, 1910, s. 230.
16. *Prewidyzm i pragmatyzm*, „Przegląd Filozoficzny” 1910, r. XIII, z. 3, s. 319–324.
17. *Neo-Teleologia*, „Sprawozdania z posiedzeń Towarzystwa Naukowego Warszawskiego” 1910, r. III, z. 3, s. 45–72.
18. *Czym jest logika?*, „Sprawozdania z posiedzeń Towarzystwa Naukowego Warszawskiego” 1910, r. III, z. 6, s. 119–152.
19. *Metodyka teleologii*, „Sprawozdania z posiedzeń Towarzystwa Naukowego Warszawskiego” 1910, r. III, z. 9, s. 201–226.
20. *Sposobowość logiczna w świetle algebry logiki*, „Sprawozdania z posiedzeń Towarzystwa Naukowego Warszawskiego” 1912, r. V, z. 1, s. 67–78.
21. *Teoria logiki*, wyd. z zap. Kasy im. Mianowskiego, Warszawa, 1912, s. 641.
22. *Czwarta postać wnioskowania z analogii*, „Sprawozdania z posiedzeń Towarzystwa Naukowego Warszawskiego” 1913, r. VI, z. 2, s. 25–37.
23. *O filozofii fikcji Vaihingera*, „Przegląd Filozoficzny” 1913, r. XVI, z. 2 i 3, s. 379–402.
24. *Teoria poznania ze stanowiska celowości*, wyd. z zap. Kasy im. Mianowskiego, Warszawa, 1914, s. 328.

- 24a. *Teoria poznania ze stanowiska celowości*, „Sprawozdania z posiedzeń Towarzystwa Naukowego Warszawskiego” 1914, r. VII, z. 3.
25. *Etyka ogólna*, wyd. z zap. Kasy im. Mianowskiego. Warszawa, 1918, s. 368 (pod red. W. Tatarkiewicza).
- 25a. *Etyka ogólna*, Lwów i Warszawa 1922 (wydanie drugie), Biblioteka Filozoficzna pod. red. W. Heinricha, seria 1, t. 1.
26. *Analiza psychologiczna pewników logiki*, „Przegląd Filozoficzny” 1900, r. III, 3, s. 109 (jedynie komunikat z obrad Sekcji Psychologicznej IX Zjazdu Przyrodników i Lekarzy Polskich w Krakowie).

II. Prace z pogranicza medycyny i filozofii (zweryfikowano jedynie niektóre dane)

1. *Stan współczesny polskiego piśmiennictwa lekarskiego*, „Ateneum” Pismo Naukowe i Literackie, 1892.
2. *Życie i rola białego ciała krwi*, „Medycyna. Czasopismo tygodniowe dla lekarzy-praktyków” 1892.
3. *Medycyna i filozofia*, „Medycyna. Czasopismo tygodniowe dla lekarzy-praktyków” 1896.
4. *Współczesna kazuistyka lekarska przed sądem logiki*, „Medycyna. Czasopismo tygodniowe dla lekarzy-praktyków”, Warszawa 1896.
5. *Zdrowie i choroba z biologicznego punktu widzenia*, „Krytyka Lekarska” 1899.
6. *Główne prądy w medycynie XIX w.*, „Krytyka Lekarska” 1901.
7. *Życiorys Dawida Wasserzuga*, „Krytyka Lekarska” 1898.
8. *Stanowisko Virchowa w historii medycyny*, „Nowiny Lekarskie”, Poznań 1901.
9. *Kilka uwag o ruchu krytyczno-filozoficznym w naszej literaturze i o pracy Bierneckiego: „Zasady poznania lekarskiego”*, „Przegląd Lekarski” 1902, nr 4, s. 54–57.
10. *Wstęp do historii medycyny. Poradnik dla samouków*, t. I, wyd. II.
- 10a. *Rozdział Historia medycyny*, w: W. Biegański i in. (oprac.), *Poradnik dla samouków*, cz. I, wyd. drugie *Matematyka. Nauki przyrodnicze*, Warszawa 1901, s. 644–676.
11. *Sprzeczne kierunki w biologii: mechanizm i witalizm*, Księga zbiorowa „Myśl” 1901.
12. *Neowitalizm we współczesnej biologii*, „Krytyka Lekarska”, 1904, r. VIII, z. 1, s. 1–8.
- 12.a. *Neovitalismus in der modernen Biologie*, „Ostwalds Annalen der Naturphilosophie” 1904.
13. *O celowości w zjawiskach patologicznych*, „Krytyka Lekarska” 1905.
- 13a. *Ueber die Zweckmässigkeit in den pathologischen Erscheinungen*, „Ostwalds Annalen der Naturphilosophie” 1905.

14. *Medycyna wewnętrzna u nas na schyłku XIX w.*, „Nowiny Lekarskie” 1905, r. XVII, z. 11, s. 568-585. Dokończenie w: tamże, z. 12, s. 617-630.
15. *Wspomnienie pośmiertne o Adolfie Erlickim*, „Czasopismo Lekarskie”, Łódź 1903.
16. *List otwarty do wszystkich kolegów, którzy wzięli udział w moim obchodzie jubileuszowym*, „Czasopismo Lekarskie” 1905.
17. *Pojęcie przyczynowości w biologii*, „Krytyka Lekarska” 1906.
- 17a. *Pojęcie przyczynowości w biologii*, Autoreferat, „Przegląd Filozoficzny” 1907, r. X, z. 2, s. 228-229.
18. *Uwagi krytyczne nad klasyfikacją chorób*, „Krytyka Lekarska” 1907.
19. *O nowych podręcznikach historii medycyny*, „Medycyna. Czasopismo tygodniowe dla lekarzy-praktyków” 1910.
20. *O przesądach w medycynie*, „Tygodnik Lekarski”, Lwów 1910.
21. *Teleologia a witalizm*, „Tygodnik Lekarski”, Lwów 1910.

III. W podanym przez W. Tatarkiewicza zestawieniu podano dodatkowo wykaz 83 prac lekarskich w podziale na grupy:

1. prace kazuistyczne: 1-28
2. prace kliniczne: 29-67
3. prace w sprawach sanitarnych i zawodowych: 68-81
4. podręczniki: 82-83.

IV. Blizsze dane o czasopismach

- „Ateneum” Pismo Naukowe i Literackie: Warszawa, miesięcznik, (na ostatniej karcie “Ateneum”: Pismo poświęcone literaturze i sztuce w najszerszym zakresie – obejmuje te sprawy i zagadnienia umysłowe, naukowo-filozoficzne..., pod kierunkiem literackim Cezarego Jellenty)
- „Przegląd Filozoficzny”: Warszawa – red. nacz.: Władysław Weryho (kwartalnik, pierwsze poświęcone wyłącznie filozofii, czasopismo w Polsce – od 1897 r.)
- „Krytyka Lekarska”, Warszawa, miesięcznik, red. Z. Kramsztyk
- „Sprawozdania z posiedzeń Towarzystwa Naukowego Warszawskiego”: miesięcznik, Warszawa, red. Jan Tur (od filozofii po matematykę i językoznawstwo, zawierało „Wydział nauk antropologicznych, społecznych, historii i filozofii”) – nie: „Sprawozdania Naukowego Towarzystwa Warszawskiego”
- „Medycyna. Czasopismo tygodniowe dla lekarzy-praktyków”, tygodnik, Warszawa, redagowane i wydawane przez d-ra Gustawa Fritschego
- „Nowiny Lekarskie” Organ Wydziału Lekarskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk Poznańskiego pod redakcją dr. Heliadora Świącickiego, miesięcznik, Poznań

- „Przegląd Lekarski”, Organ Towarzystw Lekarskich Krakowskiego, Lwowskiego i Galicyjskiego, Kraków, red. główny A. Kwaśnicki, tygodnik
- „Czasopismo Lekarskie”, miesięcznik, red. S. Sterling, Łódź
- „Tygodnik Lekarski”, Lwów

Przygotował do druku, zweryfikował
i uzupełnił M. Woźniczka